

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, dne 19. oktobra 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 122.

Olajšave za eskontiranje poslovnih menic.

Pred meseci smo opozorili gospodarske kroge na poslovne menice, katere je takrat v interesu gospodarstva pričela eskontirati Narodna banka naše kraljevine po posameznih podružnicah. Za podružnico v Ljubljani je odmerila za eskontiranje poslovnih menic kredit v skupni vsoti 5.000.000 dinarjev, ki se more izrabiti dvakrat na leto. Poslovne menice se ne smejo glasiti na več nego tri mesece in na večje zneske nego po 50.000 Din. Poleg tega morajo nositi tri podpise gospodarjev ali trgovcev, ki nimajo pri Narodni banki rednega kredita. Z uvedbo poslovnih menic je hotela Narodna banka omogočiti širšemu krogu gospodarjev, da se poslužijo kredita Narodne banke proti nizki obrestni meri (6%).

Po naših informacijah se pa v naših trgovskih in industrijskih krogih ta ugodnost prav malo ali skoro nič ne izrablja in to navzlic temu, da so razmere vedno bolj ostre in da postaja pomanjkanje gotovine vedno občutnejše. Narodna banka je, upoštevaje te okoliščine, eskontiranje poslovnih menic olajšala. V zadnjem času je dovolila, da zadostujeta na poslovni menici samo dva podpisa in da se smejo

sprejemati v eskont tudi poslovne menice, ki niso domicilirane na kraj podružnice, temveč smejo biti domicilirane tudi na kraj, kjer ima Narodna banka za komitenta denarni zavod, potem kojega more menico po zapadlosti vnovčiti.

Olajšave za eskont poslovnih menic so bistvene in pričakovati je, da se bodo naši gospodarski krogi vsaj sedaj v obilnejši meri posluževali ugodnosti, katere jim nudi Narodna banka s poslovnimi menicami. Ako hočemo gospodarsko do cela ozdraveti, moramo gledati, da se čimprej zopet uveljavijo v našem gospodarskem življenju poslovne menice, ki bistveno olajšujejo promet in produkcijo. V kreditnih kupčijah je poslovna menica vreden pogoj za olajšanje blagovne kupčije, ker more le s poslovno menico dobavitelj vsaj v gotovi smeri razpolagati s kupnino za prodano blago.

V tem oziru je treba dobre volje ker se ne more tajiti, da smo v zadnjem času že toliko napredovali in da so se razmere že toliko uredile, da so tudi pri nas dani za gotove stroke pogoji za uvedbo in udomačenje poslovnih menic.

* * *

Stanje naših cest in potrebe avtomobilnega prometa.

(Poročilo zborničnega tajnika gosp. Ivana Mohoriča na plenarni seji TOI zbornice dne 15. oktobra 1929.)

Razvoj dogodkov je stavil na dnevni red problem naših cest in avtomobilizma. Vprašanje je postalo pereče z ozirom na nepovoljno stanje cest in naglo rastoči avtomobilni promet. Zato je njegovo sistematično obravnavanje postalo ne samo aktualno, marveč neodložljivo nujno.

Poleg tega je pa še v administrativno-pravnem oziru več momentov, ki dajejo v zadnjem času temu vprašanju posebno važno obeležje. Med te spadajo: 1. Oba cestna zakona, ki sta bila uveljavljena meseca maja t. l.; 2. ratifikacija pariške konvencije o mednarodnem avtomobilnem prometu iz leta 1926, katero je kraljevska vlada uveljavila za našo državo dne 27. aprila 1929; 3. potreba enotne ureditve prevoza potnikov na stalnih cestnih progah potom posebnih pravilnikov, ki se jih namerava še ta mesec uveljaviti.

Vse to kaže dovolj, da je za zbornico kot interesno zastopstvo gospodarskih krogov nastala potreba, da zavzame napram tem dogodkom svoje stališče.

Problem, kakor se pojavlja, je tehničen, finančen in administrativen. Je to problem, ki ima tudi pri nas poleg svojega krajevnega tudi splošno državni in velik mednarodni pomen.

Stanje, v katerem se danes to vprašanje pri nas nahaja, je tako, da ne vodi do onih rezultatov, ki bi omogočili sistematično in temeljito reševanje vprašanja.

Avtomobilni promet na zborničnem področju se je v zadnjih dveh letih živahno razvil. Intenziteta avtomobilnega prometa v okolišju večjih mest ter industrijskih krajev je postala tako močna, da jim ceste, ki se vzdržujejo še po starem sistemu, nikakor več ne ustrezajo. Promet z motornimi vozili pa se medtem od leta do leta stopnjuje in njegov razvoj se ne da več zadržati. Z razvojem avtomobilizma se

je pričel vračati promet zopet v večji meri na ceste. Ali naše ceste so bile zgrajene za potrebe in brzino živinske priprege, dočim je dejstvo motornih vozil na ceste bistveno drugačno. Avtomobilizem nas interesira z vidika turizma, z vidika stalnih zvez, transportov blaga in poslovnega trgovskega potovanja.

Število motornih vozil je doseglo v ljubljanski oblasti koncem septembra letošnjega leta 685 osebnih avtomobilov, od tega 62 avtobusov, 264 tovornih avtomobilov, 5 traktorjev in 610 motociklov. V mariborski oblasti znaša število motornih vozil 670 osebnih avtomobilov, 45 avtobusov, 326 tovornih avtomobilov, 7 traktorjev ter 730 motociklov. Po tej statistiki pripade torej na ne celih tisoč prebivalcev po en osebni avtomobil, kar je v primeru z zapadnimi državami vsekakor izredno malo. Toda prirastek motornih vozil je od leta do leta večji, kljub temu, da ovirajo pri nas razvoj avtomobilizma še razne občutne davčne in davščine, predvsem popolno pomanjkanje domače industrije za izdelavo avtomobilov in motociklov. Ker nimamo lastnih tovarn, smo primorani uvažati gotova vozila iz inozemstva, ki so obremenjena z 20% uvozno carino od vrednosti. Uvozna carina bremeni tudi pnevmatike, bencin in vse ostale potrebščine, ki jih moramo skoro brez izjeme uvažati. Lastniki motornih vozil morajo nadalje plačevati za uporabo cest še letno državno takso, oblastne davščine na motorna vozila in v nekaterih krajih, kakor na primer v Ljubljani, poleg vsega tudi občinsko davščino. Pobiranje teh davščin se utemeljuje s tem, da motorna vozila v večji meri uporabljajo odnesno izrabljajo ceste kot pa ostala vozila. To naziranje je precej starokopitno in ni nikakor v skladu z interesi, ki ga ima specijelno v naših krajih gospodarstvo na intenzivnem razvoju avtomobilnega prometa. Ni torej enotne obremenitve, marveč veliko število drobnih davščin, ki bi se imele stekati v enoten sklad in porabljati samo za ceste. Po statistiki, ki jo je sestavila za kongres v Amsterdamu Mednarodna trgovska zbornica, znaša število

avtomobilov v vseh delih sveta 32 milijonov, od tega 76% v Združenih državah, tako da pride na štiri prebivalce en avtomobil. V Franciji pride na 36 prebivalcev, pri nas je razmerje sicer še mnogo neugodnejše, vendar vidimo, da ni več daleč čas, ko bo avtomobil tudi v naših krajih postal vsakdanja potreba gospodarstva, zamenjal konjsko priprego in postal nepogrešljiv del inventarja vsakega podjetnika, posestnika in obrtnika.

Posebno veliko vlogo igra avtomobilizem za vzpostavitev stalnih zvez na krajše in večje razdalje za potniški promet, posebno v dolinah, ki so daleč od železnic in ki nimajo izgleda na zgradbo železniških prog. Še večjo važnost pa je dobil avtomobilizem za posredovanje okoličanskega prometa med deželo in mestom. V tem oziru izpopolnjuje železniški promet, razbremenjuje železnico in poživlja trgovski promet v mestih. V poletni sezoni je avtomobilizem izredno vreden za letovišarske kraje, kopališča in zdravilišča ob Alpah, kjer so udobne in prikladne avtozveze predpogoj za intenzivnejši razvoj tujškega prometa. Vse kar se je dosedaj pri nas na tem polju ustvarilo, je treba označiti še le kot začetek razvoja. Zbornično področje ima kot izrazito tujskoprometna pokrajina ves interes, da razvije avtomobilizem do one zavidne višine dovršenosti, kakor je razvit v Švici, Franciji, Angliji in Holandiji, po katerih vzoru preurejajo svoja cestna omrežja v zadnjih letih tudi vse avstrijske dežele in Italija, ki mejijo neposredno na naše področje in ki nas navajajo k temu, da tudi mi pričnemo s temi deli v širšem obsegu. Za potrebe avtomobilnega prometa je treba znatne dele našega cestnega omrežja tehnično preurediti ter uvesti popolnoma nov sistem gradbe in vzdrževanja cest. Sedanje ceste z mnogobrojnimi ostrimi ovinki in krivuljami, ozkim cestiščem, močnimi padci in vsponi ter z nepreglednimi križišči ne odgovarjajo potrebam modernega avtomobilizma, ker povzročajo nesigurnost in ne dopuščajo one brzine vožnje, ki je v sosednih državah običajna. Vsled slabega stanja cest se trošijši vozovi v mnogo večji meri kot na dobrih cestah in je vsled tega rentabilnost motornega prometa manjša. Okolišnje vasi trpijo pod stalno neprijetno prahu, ki ga dviga vsako vozilo in neštete kotanje na cestah onemogočujejo udobno potovanje. Ako torej resno mislimo na razvoj avtomobilizma, in k temu nas sili mnogo razlogov, potem moramo stremeti za tem, da se obstoječi nedostatki sukcesivno odpravijo.

ZNIZANJE IZVOZNIH CARIN NA KOSTI IN KOŽE.

V zvezi z uveljavljenjem mednarodne konvencije o izvozu kosti in mednarodne konvencije o izvozu kož je finančni minister izdal carinarnicam razpis, po katerem se z veljavnostjo od 1. t. m. zniža izvozna carina na kosti in rogove na 3 zlate dinarje od 100 kg, izvozna carina na kože pa se ukine. Poleg tega se pri izvozu kosti in rogov, kakor tudi pri izvozu kož ukinejo vse sporedne takse.

* * *

OTVORITEV SADNEGA SEJMA

bo danes ob 9. dopoldne v paviljonu »G« ljubljanskega velesejma. Razslavljenih je skoro 2000 zabojev krasnega sadja.

Ivan Mohorič:

Na Holandsko.

(Nadaljevanje.)

Predno se definitivno poslovimo od Holandske, želim spregovoriti še nekoliko besed o holandski zunanji trgovini in trgovinski politiki specijelno v odnošaju z našo državo.

Trgovinski promet Holandske je znašal lani brez tranzita 4670 milijonov goldinarjev ali 92 milijard dinarjev. Ako pomislimo, da znaša naša zunanja trgovina ca. 8 milijard pri 13 milijonih prebivalcev, vidimo da so Holanci dvajsetkrat tako aktivni kot mi. Na glavo prebivalca pripade na Holandskem torej 612 goldinarjev zunanjetrgovskega prometa, 13.460 dinarjev, pri nas pa okrog 600 dinarjev. Holandija prekaša v tem oziru tudi druge izrazito eksportne države. Tako na primer pripada na Angleškem na glavo prebivalca 538, v Nemčiji 258, v Belgiji 547, v Združenih državah 195 in v Franciji pa 255 goldinarjev zunanje trgovine.

Na holandski zunanji trgovini so udeležene največ sosedne države in sicer:

	Uvoz	Izvoz
	v milijonih gold.	
Nemčija	730	468
Anglija	252	432
Belgija	300	172
Francija	121	123
Holandska vzhodna Indija	140	175
Severoamer. Zdrž. države	266	69

Interesantno pri vsem tem je, da holandska najbogatejša kolonija, vzhodna Indija, prodaja samo eno šestino svojih proizvodov materinski zemlji. Toda Holandska ima od svojih kolonij bogate rente za posojila, ki jih jim daje. Denarni trg izkazuje, da je bilo emitiranih posojil:

za Holandsko in kolonije	624 milj. gold.
Nemčiji posojeno	151 milj. gold.
v Zdrž. državah plasirano	36 milj. gold.
v Belgiji	16 milj. gold.
v Franciji	14 milj. gold.
v Danski	14 milj. gold.
v Španiji	14 milj. gold.
na Švedskem	14 milj. gold.
in v 22 ostalih državah	53 milj. gold.

Dve tretjini holandskih ladij služite rednim pomorskim zvezam med očetnjavo in kolonijami ter drugimi prekomorskimi državami. Pomorski promet je koncentriran v Rotterdamu, ki je dosegel lani 20.7 milijonov registrskih ton. Istočasno je izkazoval:

London	203 milj. reg. ton.
Hamburg	215 milj. reg. ton.
Antwerpen	201 milj. reg. ton.
Liverpool	139 milj. reg. ton.
Hävre	88 milj. reg. ton.

Med svetovno vojno so bili Holanci v nemalih skrbah za svojo domovino. Bali so se slične usode, kot je doletela Belgija. Zato so imeli celo dobo štirih let nad 400.000 mož pod orožjem. Ta varnostna služba jih je stala težke novice, dasi so njihovi trgovci baš v tem času s posredniško trgovino služili bajne vsote.

Maša Holandska, ki je cela komaj še enkrat tako velika kot dravska banovina, je lani izvozila za 60 milijonov holandskih goldinarjev ali za ca. 1350 milj. dinarjev, dasi je pred vojno zasluzila s tem izvozom komaj par goldinarjev.

Izvoz masla, sira in zgoščenega mleka je dosegel že 220 milj. goldinarjev ali 4 1/2 milijarde dinarjev, za zelenjavo in povrtino 69 milj. gold., za cvetje 43 milj. in za sadje 21 milijonov goldinarjev. Toda ta renta je plod težkega dela, predno so se močvirnata tla spremenila v plodna polja in izvedlo namakanje peščenih polderjev. Odkar se vodi statistika, je Holandska otela

morju 1 milijon oralov zemlje. Istočasno so odtrgali valovi 1.250.000 oralov. Bilanca te borbe torej ni nič kaj zadovoljiva in razveseljiva. In vendar se je odločil parlament meseca junija 1918, da prične z osuševanjem Zuiderškega jezera. To delo bo končano šele leta 1952. Pričakuje se, da bodo s tem pridobili 59.000 oralov rodovite zemlje, kjer bo prostora za naselitev 400.000 prebivalcev. Ljubljanačanom bo o tem delu gotovo še v spominu predavanje in film, ki so ga predvajali Holandci ob priliki svojega poseta v kinu »Matica« v Ljubljani pred dvema leti.

Holandska sama po sebi nima pojgov za industrijalizacijo. Kljub temu se vedno bolj industrijalizira, ne samo za domačo potrebo, marveč tudi za eksportne svrhe. Njihova bombažna industrija izvaža letno za 102 milijona goldinarjev robe, margarinška industrija za 52 milijonov, sladkorna za 35 milijonov, umetne svile za 30 milijonov, usnja za 25, olja iz kokosovega oreha za 24 milijonov hol. goldinarjev. Izvoz kakavovega masla je komaj na enajstem mestu in izkazuje enako vrednost kot izvoz električnih in radijskih aparatov.

Naša jugoslovanska trgovinska bilanca s Holandsko je močno pasivna. Uvoz iz Holandske v Jugoslavijo je dosegel lani 80-1 milijonov dinarjev ali eno tisočinko holandskega trgovinskega prometa. Nasprotno smo mi izvozili na Nizozemsko le za 30-4 milijonov dinarjev. Tako je Nizozemska v naši zunanji trgovini na 15., odnosno na 16. mestu. Sedaj velja na podlagi deklaracije med kraljevino Nizozemsko in Srbijo iz leta 1881. za blago, ki prihaja iz obeh pogodbenih držav, načelo največjih ugodnosti. Nizozemska spada med države z najmanjšimi carinami. Uvozna carina znaša povprečno 8% od vrednosti. Toda nam vse to nič ne koristi, ker kot agrarna država nimamo razen koruze kaj na Holandsko izvažati. Za Slovenijo bi prišel v poštev, če bi bil direktno organiziran, izvoz finega namiznega sadja, za katerega se Holandci zelo zanimajo, nadalje izvoz zdravilnih zelišč, umetnih ostrilnih in brusilnih kamnov ter deloma tudi strojilni izvleček. V uvozni trgovini pa vseh vrst špecrijsko in kolonijalno blago, kakao, kakavno maslo, umetna svila, žarnice in razna semena. Po evidenci naše Zbornice je komaj kakih deset tvrdk v poslovnih zvezah z nizozemskimi firmami in še večina od teh le bolj slučajno kot pa stalno.

Sedaj se pripravlja revizija deklaracije iz leta 1881. Želi se skleniti novo trgovinsko pogodbo s carinsko tarifo. Naš generalni konzulat v Rotterdamu, ki je v rokah Holandcev, si s hvalevredno vnemo prizadeva, da bi se stiki s Holandsko razširili. Izdaja perijodična lepa tiskana poročila, v katerih je vse polno inicijative, ali zdi se mi, da beleži v svojem delu le malo uspeha. Izgleda kot da bi se nam zdela Holandska nekje na drugem koncu sveta, nedostopna, tuja in nedosegljiva, dasi je Amsterdam komaj dobrih 30 ur brzovlakove vožnje od nas oddaljen. Ali bo mlajša generacija v tem oziru podjetnejša in spretnejša?

Bolniško in neugodno zavarovanje pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je objavil v dnevnih časopisih »Pojasnilo trgovcem-delodajalcem«, v katerem pravi med drugim, da je zavarovanje pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani le fakultativnega značaja in dopustno le za one uslužbenice, ki so obenem tudi člani trgovskega društva »Merkur«, pa tudi pri tem predpogoju mora le uslužbenec sam pristati na zavarovanje pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani ni bilo nikdar v sklopu »Trgovskega društva Merkur« v Ljubljani in torej s tem društvom nima in ni imelo nikakih stikov, marveč je bilo vedno samostojno, od politične oblasti potrjeno društvo. Pa tudi pravila »Trgovskega bolniškega in podpornega društva« to dokazujejo s tem, da je mogel že pred podreditvijo društva Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, postati redni član društva vsak trgovski uslužbenec na slovenskem ozemlju, ki je pripadal v zmislu trgovskega zakona trgovskemu pomožnemu osebju. Društvena pravila torej že tedaj, ko je bilo Trgovsko bolniško in podporno društvo še povsem zasebna socialno zavarovalna ustanova, niso vezala članstva na včlanjenje pri Trgovskem društvu »Merkur«. Ta trditvev Okrožnega urada za zavarovanje delavcev ne drži in je prej ko slej ostala v veljavi določba, da more postati član Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani vsak trgovski uslužbenec, ki se prišteva po zakonitih predpisih k trgovskemu pomožnemu osebju (vajenci, pomočniki, praktikanti, pisarniško osebje itd.).

Po uveljavljanju zakona o zavarovanju delavcev je postalo Trgovsko bol-

niško in podporno društvo v Ljubljani organ Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu; ni pa bilo podrejeno Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Kljub temu, da je postalo društvo organ Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, pa je tudi še v naprej obdržalo svoj delokrog, tako glede teritorija, kakor tudi glede sprejemanja članov. Tudi danes mora društvo sprejemati kot člane vse trgovske uslužbenice, ne z ozirom na Okrožni urad, in prav nikjer ni določbe, da mora biti član Trgovskega bolniškega in podpornega društva obenem tudi član Trgovskega društva »Merkur«.

Zakon o zavarovanju delavcev določa v čl. 10, da mora delodajalec vsako osebo, ki je nameščena pri njem in ki je zvezana zavarovanju, najkasneje v 8 dneh, ko vstopi v obrat, po predpisih prijaviti v zavarovanje. Zakon pa ne določa z ozirom na trgovske nameščence, kdo odloča o tem, kje naj bo uslužbenec zavarovan. Radi tega tudi za Trgovsko bolniško in podporno društvo ne obstoja zakoniti predpis, da se mora uslužbenec sam izjaviti o tem, kje hoče biti zavarovan.

Trgovsko bolniško in podporno društvo je sedaj v reorganizaciji in bo v doglednem času izpopolnilo zdravniško službo tako, da bo popolnoma odgovarjala potrebam zavarovancev. Uvedla bo tudi ugodnosti preko predpisov zakona in bo vedno stremelo za čimboljšim izpopolnjevanjem zavarovanja.

Za zavarovanje nameščencev pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu torej ni zadržkov, ki jih navaja Okrožni urad v svojem pojasnilu, pač pa naj trgovci stremijo za tem, da bodo svoje uslužbenice imeli zavarovane pri svoji trgovski socialni-zavarovalni instituciji.

Revizija socialne zakonodaje.

(Poročal dr. Adolf Golia na seji Predsedništva Zveze inustrijev od dne 6. avg. 1929.)

(Konec.)

Kakor smo že spredaj omenili, so upravni stroški okrožnih uradov za zavarovanje delavcev preširani visoki. Povprečni odstotek upravnih stroškov od 18-59% zavarovalnih prispevkov je vsekakor nad dopustno višino. Ako se računa ta odstotek, kakor domnevamo, od predpisanih in ne od ubranih zavarovalnih prispevkov, se dejanski odstotek upravnih stroškov še poviša sorazmerno višini neizterljivih prispevkov. Da se reducirajo stroški uprave na dopustno izmero, je potrebna smotrna racionalizacija vse administracije zavarovanja. Posli, ki se morajo vršiti v svrhu izvajanja zavarovanja tako od strani zavarovalnih zavodov, kakor tudi od strani delodajalcev, naj se čim najbolj poenostavijo. Delodajalcem naj se na vsak mogoč način olajša prijava in odjava zavarovancev. To je zlasti v interesu prepotrebne popularizacije zavarovanja. V to svrhu naj se ukinejo drakonske odredbe za slučaj nepravčasne odnosno netočne prijave. Pri podjetjih z velikim številom delavcev se po pomoli nameščencev, kateremu je poverjena sestava prijav v zavarovanje, kaj lahko dogodi, da izostane prijava poedinega delavca. Nikakor ne gre, da se v lakem primeru delodajalcu naloži plačilo visokih stroškov, ako tak delavec oboli ter da mora delodajalec poravnati poleg zavarovalnih prispevkov še oskrbne stroške v bolnici in vse druge izdatke, ki jih je imel zavod z neprijavljenim zavarovancem. Taki regresni slučajni povzročajo na eni strani zavarovalni zavodom mnogo administrativnega posla, na drugi strani pa vzbujajo pri prizadetih delodajalcih ogorčenje in nerazpoloženje napram zavarovalnemu zavodu. Mi smatramo, da je v takih primerih škoda vsled osovražanja zavarovanja večja od koristi, ki jo ima zavod od izterjanega denarnega zneska. Popolnoma bi zadoslovalo, ako se v takih primerih izterjajo zostali prispevki, delodajalca se pa vsled neizvršene prijave naznani političnemu oblastvu radi kazenskega postopanja.

Da se delodajalcem čim najbolj olajša prijava zavarovanja, naj bo v vsakem slučaju dopustna prijava s vsakim seznamom, pri čemer naj odpade sedanja omejitev, da seznam ne sme obsežati daljšega časa nego 14 dni. Tudi naj bi se razmotrivalo znižanje števila medznih razredov, pri čemer naj bi se določila v poedinih medznih razredih zavarovana mezda z okroglim zneskom, kar bi olajšalo in poenostavilo računanje zavarovalnih prispevkov. Nadalje naj se razmotriva o možnosti, da se zamenja sedaj predpisani način prijave s kolektivno prijavo, pri čemer naj bi se zavarovalni prispevki računali na osnovi medzne vsote, upoštevaje pri tem razliko med efektivno in zavarovano mezdo. Posebno pozornost pa je treba posvetiti vprašanju rednega ubiranja zavarovalnih prispevkov, ker ravno zamudni plačniki povzročajo mnogo nepotrebnega administrativnega poslovanja. V zvezi s tem naj bi se modificiral v sedanjem zakonu uveljavljeni princip »ipso iure« zavarovanja, morda na ta način, da v slučaju, ako so zavarovalni prispevki za več nego mesec dni na dolgu, ne pripada hranarina, temveč ima zavarovavec v lakem primeru samo pravico do brezplačnega zdravljenja.

Kar se tiče zavarovanja zoper osemoglost, starost in smrt, moramo ugotoviti, da naša produkcija povišanja socialnih bremen, ki bi rezultirala iz tega zavarovanja, ne prenese. O uvedbi le panoge socialnega zavarovanja se bo moglo razmotrivati tedaj, ko se bodo pokazale ugodne posledice reforme bolniškega in neugodnega zavarovanja ter se bo moglo predvidoma izvesti starosno zavarovanje delavcev brez povišanja socialnih bremen napram sedanjemu stanju.

Materija socialnega zavarovanja, ki je urejena v sedanjem zakonu o zavarovanju delavcev, je preobširna in pretežavna, da bi mogli v okvirju takega poročila zavzeti stališče napram detalj-

IZVOZ CEMENTA IZ JUGOSLAVIJE.

Priobčili so v zadnjih dneh revidirane podatke o izvozu cementa iz Jugoslavije v prvi letošnji polovici. Kar smo že splošno vedeli, nam ti podatki potrjujejo, da je namreč cementna industrija Jugoslavije velikega in rastočega pomena za našo državo in posebej še za Dalmacijo. V prvi letošnji polovici so eksportirali iz naše države 224,4 milj. kg cementa in vrednosti 78-15 milj. Din proti 161-6 milj. kg in 56-6 milj. Din v prvi letanski polovici. Zlasti omembe vredna je velika razširjenost jugoslovanskega cementa. Poleg Evrope se zanima za naš cement zlasti Azija in Afrika. V Egiptu je šlo v prvi letošnji polovici 45-2 milj. kg našega cementa v vrednosti 15-7 milj. Din, v Grčijo 28-9 in 10-3, v Britansko Indijo 17-5 in 6-1, na Malajski polotok 16-3 in 5-6. Tripolitanijska in Albanija sta vzeli vsaka 10 milijonov kg v vrednosti 3-3 milj. Din. Kanarski otoki so kupili 14-3 milj. kg za 5 milj. Din. Dalje vidimo med odjemalci Turčijo, Maroko, Liberijo, Sirijo, Palestino, Sudan, Somalijo, Brazilijo, Ceylon itd. Gotovo je, da se bo naš eksport cementa v bodočih letih še zelo dvignil.

* * *

PROPAGANDA ZA VEČJI KONSUM RIB.

Zagrebska trgovska in obrtna zbornica je priredila 10. t. m. anketo o propagandi za večji konsum rib. Kar je ta anketa ugotovila, velja z majhnimi spremembami tudi za nas. Najprvo je bilo podano poročilo zbornice o ribištvu v Jadranskem morju in o vzorni propagandi v Nemčiji; nato je govoril ravnatelj hotelske in kopalniške gradbene družbe v Zagrebu, Žepič. Opozarjal je na težkoče pri dobavi morskih rib, povzročene po desorganizaciji v produkciji. Poleg produkcije se morata bolje organizirati trgovina (glede kvalitete) in transport (glede preskrbe notranjih okrajev države, glede ugodnejše voznine itd.). Italija kupi velike množine jugoslovanskih rib, in so se zgodili slučajji, da so bile te ribe importirane nazaj v Jugoslavijo, in sicer zacinjene. — Veliko so govorili o propagandi v Nemčiji in Ogrski za naše ribe. Povpraševanje iz teh dveh dežel je tako nara-

slo, da se je mogla samo lani dvigniti produkcija za 25 odstotkov. Dalje so potrebne ugodne zveze med središči ribarstva in perifernimi ribarskimi postojankami. Itd. Slednjič so govorili o propagandnih prispevkih Trgovske in obrtne zbornice ter zagrebske občine. — Zedinili so se na skorajšen meritorični pričetek propagandnega delovanja. — Pisali smo o naših ribah tudi že na drugem mestu. Zanimanje zanje v inozemstvu je večinoma večje kot pri nas samih; smotrna propaganda bi podprla eno prvih pridobitnih panog našega obmorskega prebivalstva in bi bila s tem seveda v prid tudi vsemu našemu gospodarstvu.

Iz naših organizacij

Drugi družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani se vrši v sredo, dne 23. oktobra 1929 ob pol 9. uri zvečer v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani. Poleg drugega razporeda pride na vrsto predavanje našega znamenitega znanstvenika gospoda prorektorja ljubljanske univerze dr. Milana Vidmarja o predmetu »Od poloka do žarnice«. Vstop je brezplačen in so gostje dobrodošli.

Razstave in sejmi

Sadni sejem se vrši na Ljubljanskem velesajmu od 19. do 24. oktobra 1929. Razstavljeno bo izredno veliko sadja, jabolka in hruške. Sadje je vloženo v ameriških zabojih po 20 do 25 kg vsebine. Sadje v takih zabojih je na prodaj. Sadjarski strokovnjaki bodo posredovali za vagonске dobave. Istočasno razstavi Aeroklub Naša krila svoje brezmotorno letalo, Ljubljanski Zoo pa svoje živali. Vstopnina znaša Din 3.—.

Naročajte »Trgovski list«!

KOLINSKA TOVARNA
V LJUBLJANI izdeluje že
pred vojno dobro znano
prístno „VYDROVO“
rženo kavo!

Traien vir dohodkov

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Ložnik,
Maribor, Cankarjeva 26

nudi prodaja

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

nim odredbam poedinih paragrafov zakona.

V prednjih izvajanjih smo se dotaknili onih vprašanj, ki se nam zde za revizijo socialnega zavarovanja posebno važna. Pridržujemo si, da to našo izjavo še naknadno dopolnimo. Konkretno predlagamo, da se v novem zakonu o zavarovanju delavcev predvidijo zlasti sledeče izpremembe sedaj veljavnih določb.

1. V novem zakonu naj se predvidi tridnevna absolutna karenčna doba, tako da priliče hranarina šele od četrtega dne obolenja dalje.

Istočasno naj se ukinejo samo v Sloveniji in Dalmaciji veljavne določbe noveliranega paragrafa 1154b občega državnega zakonika.

2. V rodbinskem zavarovanju naj se predvidi vsaj štiritedenski karenčni rok. Krog rodbinskih članov naj se omeji na poročene ali neporočene žene, na slariše in otroke.

3. Za porodniške dajatve naj se predvidi devetmesečna karenčna doba.

Porodniška podpora naj se reducira na višino hranarine ter naj priliče samo 6 tednov pred porodom in 6 tednov po porodu.

4. Dečja oprema naj priliče samo za vsak prvi oziroma vsak tretji porod ter naj se daje v naravi.

5. Zavarovanci naj načeloma prispevajo k stroškom zobotehniških dajatev in to sorazmerno dobi zavarovanja. Poedini zavarovalni zavod naj bo pooblaščen, da sme odrediti za svoje področje tudi prispevanje zavarovancev k nabavnim stroškom zdravil.

6. V nezgodnem zavarovanju naj se zviša najmanjši odstotek delanezmožnosti, ki daje pravico do nezgodne rente, na 25%.

Renta pri polni delanezmožnosti naj se določi z 80% zavarovane mezde.

Glede kritja stroškov nezgodnega zavarovanja naj se uvede mešani sistem kapitalnega in nakladnega kritja.

7. Ukinejo naj se odredbe o regresnem postopanju, vsebovane v 2. do 4. točki 1. odstavka, § 11 zakona o zavarovanju delavcev.

8. Ustrojstvo zavarovanja naj se reformira v smislu odredb finančnega zakona za leto 1927/28. V zvezi s to reformo naj se preuredi teritorialna razdelitev nosilcev zavarovanja.

Reševanje priobčih glede obveznosti zavarovanja in drugih sporov naj se po načelu »nemo iudex in re sua« izloči iz delokroga zavarovalnih zavodov ter prenese v delokrog političnih upravnih oblasti.

III. Zakon o Inspekciji dela.

Z zakonom o Inspekciji dela od 30. decembra 1921. leta, ki je v splošnem istoveten s prejšnjo uredbo o Inspekciji dela od 21. maja 1921, se je ustanovila za neposredno nadzorstvo o izvrševanju zakonitih predpisov o delavski zaščiti pri ministrstvu socialne politike Inspekcija dela, ki se deli na Osrednjo Inspekcijo dela in na Oblasne inspekcije dela. Dočim so bili prejšnji obrtni nadzorniki podrejeni političnemu teritorialnemu oblastvu, so oblasni inspektorji dela po novem zakonu podrejeni neposredno ministrstvu za socialno politiko. Po našem mnenju taka centralizacija obrtnega nadzorništva ni niti potrebna niti umestna. Tudi se nam zdi neumestno, da oblasni inspektor dela sam razsoja o sporih, ki nastanejo, ako se podjetnik brani izvršiti ob priliki revizije obrata izdane odredbe. Povsem pogrešno se nam pa zdi, da predvideva zakon za take primere, da uvede inspektor dela sam proli podjetniku kazensko postopanje ter da ga kaznuje radi neizvršitve izdane odredbe. V takem slučaju je namreč inspektor dela tožnik in sodnik v eni osebi. Kakor smo že omenili v našem poročilu glede Zakona o zaščiti delavcev, inspektorji de-

la tudi nimajo potrebne pravne izobrazbe za presojo kazenskih slučajev. Pri tem pa se s lakimi posli inspektorji dela vse preveč odtegujejo njihovemu pravemu delokrogu, to je periodični reviziji industrijskih, obrtnih in trgovskih obratov. V zvezi s tem naj omenimo, da so inspektorji dela očitno preveč zaposleni z drugim administrativnim delom, ki ne spada v njihov delokrog. Kol primer naj navedemo reševanje prošnji za dovoljenje zaposlovanja inozemcev in razne poizvedbe ter ugotovitve, ki so v zvezi s lakimi prošnjami. V interesu pravičnega dejstvom važne institucije Inspekcije dela je, da se inspektorjem dela odvzamejo vsi posli, ki po svoji naravi ne spadajo v njihov delokrog.

V smislu navedenega predlagamo, da se sprejmejo v novi zakon o inspekciji dela sledeče odredbe:

Oblasni inspektorji dela naj bodo podrejeni pristojnemu velikemu županu, ki vrši v I. instanci nadzorstvo nad njihovim poslovanjem. Vrhovno nadzorstvo nad poslovanjem oblasne Inspekcije dela pa naj vrši ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje.

Inspektor dela naj bo upravičen zahtevati od podjetnikov odstranitev nedostatkov, katere opazi ob priliki revizije obrata. Ako podjetnik takemu pozivu v odrejenem roku ne usreže, mora inspektor dela prijaviti slučaj pristojnemu obrtnemu oblastvu radi uvedbe rednega postopanja.

Tudi kazensko postopanje radi kršitve zakona o Inspekciji dela naj se enako kakor kazensko postopanje radi prestopkov Zakona o zaščiti delavcev prenese v delokrog obrtne oblasti.

Obrtne oblasti so dolžne obvestiti inspektorja dela o vseh razsodbah in ukrepah, ki jih izdajo na osnovi njegove prijave.

V novem zakonu naj se izrecno določi, da ima lastnik podjetja ali njegov zastopnik vedno pravico spremljati inspektorja dela pri reviziji obrata, dočim naj se eliminira sedanja določba točke 4., čl. 12. zakona, da ima inspektor dela pravico imenovati osebo, ki ga naj spremlja po delavnicah ali stanovanjih podjetja. Slednja določba posega v pravico samoodločbe podjetnika, ki je edini upravičen, da določi, kdo ima dostop v njegove obratne prostore.

Konečno naj bi se v novi Zakon o inspekciji dela sprejela odredba, da naj si skušajo inspektorji dela z objektivnim delovanjem pridobiti zaupanje ne samo obrtnega pomožnega osebja, temveč tudi podjetnikov, ter da naj na osnovi svojega strokovnega znanja in uradnih izkušenj ob vsaki nedeči se priliki pravično posreduje med nasprotnimi si interesi ter deluje na to, da se vpostavijo odnosno vzdržujejo dobri odnošaji med podjetniki in pomožnim osebjem.

Kvalitetna
znamka

Dobava prodaja

Prodaja starega stekla. Uprava delavnice drž. železnic v Zagrebu sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe glede prodaje 500 kg starega stekla. (Pogoji so na vpogled v ekonomskem odseku gori omenjene delavnice.)

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo tiskovskega lista

Devizno tržišče.

Po prometu predzadnjega tedna (13.621 milijona Din) očitovana rezerviranost v deviznih poslih je trajala tudi še celi pretekli teden, ki je radi tega zaključil z 14.454 milijona dinarjev. Tej mlačnosti v deviznih kupčijah je vzrok predvsem nestabilnost deviznih tečajev na našem trgu v tesni zvezi z neznatnimi tečajnimi spremembami na mednarodnih tržiščih in v zvezi s poslednjimi diskontnimi povišanji ter veletransakcijami v nemškem, angleškem in avstrijskem denarstvu.

Višina na posameznih borznih sestankih doseženega deviznega prometa se je gibala povprečno od dva do tri milijone dinarjev. Najnižji promet je bil izkazan 9. t. m. z dva milijona dinarjev, najvišji pa 10. t. m. z nad triinpol milijoni pri čemur odpade pretežni del zaključkov na Newyork Prago in Dunaj.

Glavno potrebo je tudi v minulem tednu krila privatna ponudba, ker je Narodna banka intervenirala v znatno omejenem obsegu in dala vsega skupaj za nekaj nad tri milijone dinarjev deviz na razpolago, dočim je znašal promet v privatnem blagu približno 11.36 milijona dinarjev. Narodna banka je dala največ Prage (1.11 milijona Din), Curiha (0.778 milijona Din), nekaj manje Dunaja (0.599 milijona Din) in Berlina (0.446 milijona Din), poleg tega še nekaj zaključkov Londona, Newyorka in Pariza. Nasprotno pa so bili v privatnem blagu največji zaključki v devizi London (3.338), Trst (2.373), dalje v Newyorku (1.769), Dunaju (1.144), Curihu (0.908), Pragi (0.714) ter Parizu (0.625) in nekaj manjših zaključkov v Budimpešti, Berlinu in Amsterdamu.

Celotredenski promet v poedinih devizah je znašal v milijonih dinarjev: London 3.421, Trst 2.373, Newyork 1.826, Praga 1.824, Dunaj 1.743, Curih 1.686, Pariz 0.647, Berlin 0.615, Budimpešta 0.273 in končno Amsterdam 0.046.

Tendenco tečajev skoro vseh na Ljubljanski borzi v preteklem tednu beleženih deviz je očitovana v padanju izvzemši Curiha, ki je ostal dosledno na bazi 1095/90. Berlin je od pondeljka (13/53) na sredjo za malenkost popustil in se ustalil na višini 13/5275, ki je bila tudi njegova najnižja notacija pretečenega tedna. Amsterdam je tendiral od 22/805 (7. t. m.) na 22/81 (11. t. m.) in s tem dosegel edini izmed navedenih deviz najvišjo notacijo šele na zadnjem borznem sestanku, dočim so bile devize Bruselj, Budimpešta in deloma Praga v tečajnih oscilacijah dokaj zmerne. Trst je skozi pretekli teden oslabil ter dosegel na pondeljkovem borznem sestanku najvišjo (297/10), na petkovem pa najnižjo točko (296/70) ob znatni tečajni razliki štiridesetih točk. Slično pot je začrtala tečajna krivulja devize London (od 275/97 — 7. t. m. je popustil na 275/90 — 11. t. m.), Newyork je (od 56/65 — 7. t. m.) oslabil na 56/59 (11. t. m.) in Dunaj, ki se je od pondeljka (7/9803) na torek (7/9814) sicer za malenkost okrepil, toda od srede (7/9808) dalje stalno padal ter v petek (41. t. m.) beležil 7/9753 — torej najnižje. Nolica Pariz je kazala menjajočo tendenco, kajli od 7. do 9. t. m. se je tečaj te devize okrepil za 27 poenov, medtem ko zaznamuje v drugi polovici minulega tedna tečajni padec od 25 točk.

V ostalih devizah sploh ni bilo notacij.

Efektno tržišče.

Brez zaključkov. Pretežna večina učinkov je tudi v zadnjem tednu beležila neizpremenjeno za denar, Tvornica za dušik v Rušah pa tudi za blago. V počelku tedna je beleženo povpraševanje po delnicah Prve hrvalske šle-

dionice z 870 dinarji in po delnicah Kranjske industrijske družbe pa 8. t. m. z 280 dinarji. Sicer je vladalo na efekt-nem tržišču popolno mrtvilo.

Lesno tržišče.

Situacija na lesnem tržišču se od pretečenega tedna ni nič spremenila. Ne samo na našem, ampak tudi na svetovnem lesnem trgu ne pride do pričakovane poživljenja izvozne sezone. Pač je veliko ponudb in tudi povpraševanja so stalna, vendar do večjih zaključkov ne pride. Živalnost se opaža, kakor že nekaj časa, tudi sedaj le na trgu z lesom za kurjavo. Poleg Italije kupujeta drva pri nas v Sloveniji tudi Nemška Avstrija in Banat. Zaključilo se je 32 vagonov suhih bukovih drv do 10% okroglic, 20 vagonov hrastovih drv, 4 vagone bukovih in 3 vagone hrastovih okroglic ter 3 vagone oglja.

Stavbenega lesa se je zaključilo 7 vagonov, večinoma po naročilu kupca. Za lakozvano monle blago pa ni posebne zanimanja. Nadaljni zaključki so bili v hrastovini, 7 vagonov nežamnih hrastovih plohov za italijansko državno železnico in 1 vagon podnic.

Išče se pa sledeče blago:

100 m³ remeljnov in letev, smreka-jelka, 4 m, 24/48, 34/68, 68/68, 78/78, 98/98 mm. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Madriere 73 x 220 mm (z 2 mm nadmere v suhem stanju) in sicer: 5% od 3 do 3/33, 3/66 m; 35% od 4 m; 60% od 4/33, 4/66, 5, 5/33, 5/66 itd. do 8 m. Cena feo vagon Sušak pristanišče.

Lipove plohe I., II., od 2 m dolžine naprej, od 50 do 130 mm, z nekoliko 27 mm debeline, od 20 odnosno 18 cm širine naprej. Cena feo Sušak.

60 m³ škoret (smreka-jelka), 4 m, 12 mm, od 16 cm naprej, paralelno, ostrorobo, očeljeno, suho. Cena feo vagon Sušak.

Jesenovi hlodi, od 2 m naprej, od 30 cm premera naprej.

Vsako množino brzojavnih drogov (smreka, jelka, bor), od 6/50, 7, 7/50, 8, 8/50, 9 in 10 m dolžine.

Bukove hlode za Španijo (za furnir), dolžina 230/250 cm in 430/500 cm, od 45 cm premera naprej, prima. Cena feo vagon, prihod Sušak pristanišče.

Hrastove neobrobjene plohe, 90, 110, 130 milimetrov, od 2/30 m naprej, od 28 cm naprej, I., II. Cena feo vagon meja via Postojna.

Hrastove podnice, I., II., od 19—27 cm širine in sicer: ca. 150 m³ 43 mm, 2/65 m, ca. 100 m³ 53 mm, 2/80 m, ca. 120 m³ 63 mm, 2/90 m. Cena feo vagon meja via Postojna.

Bukove hlode (ca. 1000 m³), I., od 35 cm premera naprej, od 2/10 m naprej, spujevaje po 10 in 10 cm.

Ca. 40 m³ madrierov, 96 mm debeline, od 22 cm širine naprej, od 5/50 do 6 m dolžine. Cena feo vagon prihod Sušak pristanišče.

141 tekočih metrov hrastovine, rezane na živ rob 30 x 40 cm, v dolžinah od 2—6 m, blago popolnoma zdravo, brez gnilih grč in beline, očeljeno. Cena feo vagon nakladalna postaja.

Hrastove frize (po 100 m³), po možnosti samo od 5 cm širine naprej, debeline 27 mm. Cena feo vagon meja Postojna.

12.000 hrastovih pragov, 2/60 m x 25 x 14 x 11 cm, oziroma 2/60 m x 26 x 14 x 11 cm.

8000 hrastovih pragov, 2/60 m x 24 x 14 x 11 cm. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Ca. 270 m³ tramov: 8/11 4 m 380 kom., 5 m 690 kom., 6 m 170 kom., 7 m 85 kom., 11/13 5 m 480 kom., 6 m 1200 kom., 7 m 120 kom., 8 m 30 kom., 13/16 6 m 390 kom., 7 m 70 kom., feo vagon Sušak.

Jelšove hlode, ozir. plohe. Cena franco vagon nakladalna postaja.

100 do 150 m³ hlodov (smreka, jelka), od 30 do 45 cm srednjega premera, dolžina 4 m, dobava takoj. Cena feo vagon nakladalna postaja.

Vsako množino bukovih suhih drv, meter-skih in rezanih na razne dolžine.

Trame, glava glava in sicer: od 13 x 16 centimetrov: 100 kom. od 6 m, 50 kom. od 7 m, od 15 x 15 cm: 30 kom. od 4 m, od 16 x 18 cm: 50 kom. od 8 m, od 18 x 20 cm: 90 komadov od 4 m, od 18 x 25 cm: 10 komadov od 4 m, 16 komadov od 5 m, od 20 x 25 cm: 24 komadov od 4 m, od 25 x 25 cm: 50 kom. od 3 m, 10 kom. od 4 m, od 25 x 27 cm: 5 kom. od 3 m, 5 kom. od 7 m, od 25 x 30 cm: 2 kom. od 5 m, od 27 x 32 cm: 20 kom. od 7 m. Cena feo vagon nakladalna postaja.

DRUŽBA „ILIRIJA“

DUNAJSKA CESTA ŠT. 46

Trboveljski PREMOG

ŠLEZIJSKI PREMOG

KOKS za industrijo in kovače

KOKS za centralne kurjave

OGLJE DRVA NAJBOLJŠE KVALITETE

TELEFON ŠTEV. 2820

Brestovina, paralelna, ostroroba, rezana izven srca, in sicer: 8800 kom. 60 x 80 x 1200 mm, 4400 kom. 80 x 85 x 450 mm, 1600 kom. 33 x 140 x 2000 mm. Cena feo vagon meja via Pstojna.

3-4 vagone mecesovine, prvovrstne (za mizarske svrhe), 45, 50, 60 mm debeline, 4 m dolžine, od 20 do 40 cm širine, brez srea. Cena feo vagon nakladalna postaja.

Hrastove prage: 120 m x 12 x 15 cm 800 kom., 260 m x 14 x 24 cm 50.000 komadov. Cena feo vagon meja via Pstojna, oziroma feo vagon pristanišče Sušak.

Ca. 50 m³ neparjenih orehovitih boules, rezanih iz zunanje čistih brez grč in skoraj brezgrčnih panjskih hlodov, od 35 cm premera naprej v idočih debelinah rezano. Stranske deske se vzamejo zraven. Cena feo vagon meja Špilje ali Jesenice.

Ca. 500 m³ remeljinov (smreka, jelka), v raznih dimenzijah za Grčijo, I., II., III., monte, ostroroba, očeljeno, vezano. Cena feo vagon meja via Djevdjelije tranzit. Plačilo proti akreditivu.

Vsako množino hrastovih friz, od 25 do 60 cm dolžine, v širinah od 5, 6, 7, 8 cm z

10% od 4 em. Cena feo vagon meja via Pstojna. Plačilo proti akreditivu.

žitno poročilo.

Počelkom minulega tedna je bila tendenca za pšenico na vseh inozemskih berzah čvrsta in je bil radi tega tudi promet prav živahen. — Sredi tedna se je situacija nekoliko umirila pri skoraj neizpremenjenih cenah, koncem tedna pa se je zopet zelo učvrstila. Splošno prevladuje mnenje, da se bo cena pšenice morala dvigniti z ozirom na slabo letino v Kanadi. Opažali je, da nastopajo evropska tržišča bolj samostojno in ne več v popolni odvisnosti od Amerike. — Naša pšenica se nadalje prav živahno izvažata in se vrše prodaje sedaj posebno za grški in bolgarski račun. — Tudi domači vojvodinski mlini kupujejo pšenico, ker se je cena ustalila in ni več nevarnosti, da bi cena pšenici popustila. — Producent se zadrži zelo rezervirano in je ponudba prav malenkostna in to tudi sedaj, ko je od strani domačega konzumenta povpraševanje prav slabo. — Slovenija še vedno ni pričela kupovati, čeprav bi bila sedaj po splošnem mnenju najugodnejša prilika in morda tudi dana možnost nekaj zaslužiti in nadoknaditi one izgube vsaj deloma, ki so jih morali naši trgovci izgubiti letošnjo spomlad na diferencialih v ceni pšenice in koruze.

Enako kakor pri pšenici je tudi cena koruzi zelo čvrsta. — Stare koruze takorekoč ni več. Za malenkostne količine, ki se morda še dobe, se pa zahteva Din 170— do Din 175— feo vagon nakladalna postaja. — Velik promet je z novo umelno sušeno koruzo, za katero je posebno zanimanje iz Italije in se danes doseže že Din 197-50 Posumia. — Tudi za koruzo za poznejše termine so

napravljene veliki zaključki, ker je danes cena še zelo nizka, kvaliteta novega blaga pa prvovrstna. — V poslednjem času je terminka koruzna na ceni 10 par pridobila in se bo cena z ozirom na čvrsto inozemsko tendenco še nadalje dvignila. — Izvoz naše koruze bo letos, sodeč po vseh okoliščinah, prav zadovoljiv in tudi za koruzo je povodom tega pričakovali povišanje cen in obstoja mnenje, da bi domači konzum kril za poznejše termine svojo porabo sedaj, ko lahko zaključi še po zelo ugodnih cenah.

Promet z moko je prav živahen in je veliko povpraševanje za pšenično moko nularico, medtem ko temnejše moke zaoslajajo. — Mlini za samo nularico skoraj ne morejo več prevzemati naročil, ker so popolnoma razprodani. — Povodom tega bo skoraj prišlo med mlino do sporazuma, da se bo razlika v ceni med nularico in temnejšimi mokami povišala, da se s tem doseže tudi boljše zanimanje za cenejše moke, ki so za kruh vsekakor bolj priporočljive, kakor pšenična moka nularica.

Kupčija z ovsem, ječmenom in ržjo je popolnoma zanemarjena.

Promet na ljubljanski borzi v minulem tednu je bil: tri in pol vagona pšenice, 3 vagone koruze, 2 vagona činkvanti in 1 vagon moke.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica nova: 80/81 kg, 1% prim., mlevska vozina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245—247-50.

Bačka pšenica nova: 77/79 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 242-50—245—.

Bačka pšenica nova: uzančno blago, brez doplačila, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 230—232-50.

Sremska pšenica: 80 kg, 1% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 235—237-50.

Sremska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 230—232-50.

Slavonska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 220—222-50.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 210—212-50.

Pšenična moka 0 G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 355—365—.

Koruzna bačka: zdrava, rešetana, mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 202-50—205—.

Koruzna bačka: zdrava, rešetana, navadna vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 207-50—210—.

Ječmen bački, ozimni, novi: 66/67 kg, Din 205—207-50.

Oves bački novi: 63/64 kg, slov. postaja, navadna vozina, Din 205—207-50.

Trgov. 18. oktobra 1929.	V r	Po
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-81
Berlin 1 M	13-5125	18-5425
Bruselj 1 belga	—	7-9123
Budimpešta 1 pengő	9-8780	9-9080
Curij 100 fr.	1094-40	1097-4
Dunaj 1 šiling	7-9494	7-9794
London 1 funt	—	275-93
Newyork 1 dolar	—	56-545
Paris 100 fr.	221-69	223-69
Praga 100 kron	167-33	168-13
Trst 100 lir	—	296-60

Največja bančna palača sveta. City Bank Farmers Trust Co, podružnica newyorške National City Bank, si gradi v Newyorku novo palačo, ki bo imela 71 nadstropij. Stolp palače bo ca. 300 metrov visok. Pod palačo bodo kleti v širih nadstropjih, ki bodo segle 20 metrov pod zemljo. Vso palačo bo zasegla National City Bank in njena podružnica. Nova palača bo največja in najmodernejša pisarniška hiša na svetu.

Brzojavni: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon šte. 2265.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lasnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Cenikl na razpologo. — Točna postrežba.

„SPECTRUM“ D. D. tvornica ogledal in brušenega stekla

LJUBLJANA VII. Celovška 81 Telef. 2343

ZAGREB, OSIJEK — Središnjica: ZAGREB

Zrcalno steklo, portalno steklo, masinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje v med. — »Fins« — navadna ogledala.

KUVERTA

DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

TRAJNO koristno darilo je samo **„GRITZNER“** in **„ADLER“** šivalni stroj, ter pisalni stroj **„URANIA“**.

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri **JOSIP PETELINCU**

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

Oglas.

Komanda 8. žandarmerijskega puka v Ljubljani želi nabaviti sledeči

pisarniški materijal:

160.000 pol konceptnega papirja;	150 klopčičev trobarvne vrvice za šivanje spisov;
12.000 pol belega pisarniškega papirja;	28 klopčičev debelega motvoza (spage);
17.000 pol papirja za pisalni stroj;	28 klopčičev tankega motvoza;
12.000 pol papirja za kuverte;	37 škatlic raznih peres;
1.500 pol karbon papirja;	145 škatelj pečatnega voska;
400 pol hektografa karbon papirja;	22 šapirografa rol;
2.000 pol pivnika;	42 kg gumiarabicum;
5.500 pol belega papirja (veliki format);	25 trakov za pisalni stroj.

Materijal mora biti kvaliteto dober in vporabljen za svojo svrhu.

Pozivajo se vsi oni, kateri žele materijal dobaviti, da predložijo s 5 dinarji kolkovane pismene ponudbe blagajniku tega puka najdalje do 29. oktobra 1929 do 11. ure predpoldne.

Dobava se bo odstopila po odobrenju Komande žandarmerije v Beogradu onemu, kateri ponudi nojsolidnejšo ceno. — Po odobrenju in obvestitvi dobavitelja se mora materijal v roku od 30 dni izročiti komisiji, katera bo za to odrejena v štabu puka.

8. žandarmerijski puk E. broj 11.950.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN

LJUBLJANA

ZALOGA sveže pražene kave, mlečih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Trgovci in industriji

Trgovski list se priporoča za inseriranje!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900. **CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA** USTANOVljena 1900.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Trst.

Brzojavni naslov: **Banka Ljubljana.**

Tel. šte. 2361, 2413, 2502, 2503.

Se priporoča za vse bančne posle.

Dejniška glavnic: Din 50.000.000.—

Skupne rezerve ca: Din 10.000.000.—